

Social Norms and Self-control in Adolescent Smoking Behavior

Suphanuwong Yokutphu¹, Rawadee Jarungrattanapong²
and Orapan Srisawalak³

School of Economics, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand
Suphanuwong@gmail.com

Received April 22, 2022

Revised September 9, 2022

Accepted September 13, 2022

Abstract

Cigarette smoking behavior remains a major health problem in many countries including Thailand. Some literature showed that social norms can influence a decision to adolescent smoking. Further, some studies in developed countries found that self-control behavior can also help to reduce the likelihood of smoking behavior. This study tried to test these findings by investigating the factors that influence adolescent smoking behavior. The primary data from a questionnaire collection were used using the purposive sampling method of the 300 individuals in the 2nd Engineer Regiment, Nakhon Ratchasima Province. The reason to select these samples is that the samples are staying together in the regiment, therefore, it is appropriate to test whether social norms affect smoking behavior or not. The data were analyzed using the logistic model. The results showed that approximately half of the respondents were smokers (46%) and the average age of respondents was 26.1 years. Most respondents were single (80.4%) and graduated from high school level (41.3%). The average monthly income of respondents was about 12,545 baht. The average age that the respondents started smoking for the first time was 16 years old. The average number of cigarettes smoked per month was about 200 cigarettes and the average cigarette purchase was about 1,066 baht per month. Furthermore, having close friends and relatives who smoke increased the likelihood of smoking decisions, however, higher education and self-control behavior can help to reduce the likelihood of smoking decisions. The demographic variables, such as age and income were not significantly correlated with smoking behavior. Therefore, government policy may want to focus on the new smokers by avoiding the environments that encourage them to smoke. Furthermore, some techniques (e.g., pre-commitment) that can improve the self-control behaviors of individuals would help to reduce the likelihood of smoking decisions of the new smokers.

Keywords: Smoking, Self-control, Nakhon Ratchasima, Social Norm

JEL Classification Codes: J14

---

¹School of Economics, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand 11120, E-mail: Suphanuwong@gmail.com

² School of Economics, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand 11120

³ Economy and Environment Institute: Lower Mekong Subregion

บรรทัดฐานของสังคมและการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในวัยผู้ใหญ่

สุพานวงค์ โยกุลวุฒิ¹ เรวดี จรุงรัตนางค์² และอรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์³

สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

suphanuwong@gmail.com

บทคัดย่อ

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ยังเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญในหลายประเทศซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย งานวิจัยในอดีตพบว่า บรรทัดฐานทางสังคมส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ในวัยผู้ใหญ่ อีกทั้งงานวิจัยบางงานในประเทศที่พัฒนาแล้วยังแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการควบคุมตนเองมีส่วนช่วยลดโอกาสที่คนจะตัดสินใจสูบบุหรี่ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบข้อค้นพบดังกล่าว ด้วยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 300 ตัวอย่างของกำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา เหตุผลที่เลือกกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเพราะกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ด้วยกันในกรมทหารซึ่งน่าจะเอื้อต่อการทดสอบว่าบรรทัดฐานทางสังคมส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่หรือไม่ โดยการวิเคราะห์ใช้แบบจำลองโลจิตในการทดสอบ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม (ร้อยละ 46) มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ โดยกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยประมาณ 26 ปี และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 80.4) และจบมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 41.3) ทั้งนี้มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 12,545 บาท โดยอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกคือ 16 ปี และสูบบุหรี่เฉลี่ยประมาณ 200 มวนต่อเดือน และมีรายจ่ายจากค่าบุหรี่เฉลี่ยประมาณ 1,066 บาทต่อเดือน ผลการวิเคราะห์ที่ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่และการมีญาติพี่น้องสูบบุหรี่จะเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ขณะที่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นและความสามารถในการควบคุมตนเองจะช่วยลดโอกาสที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่ให้น้อยลง ขณะที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม เช่น อายุ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น นโยบายรัฐควรมุ่งเน้นไปที่ผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่ให้หลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเริ่มสูบบุหรี่ นอกจากนี้ มาตรการใดที่จะส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมการควบคุมตนเองเพิ่มขึ้น

¹ นักศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช จังหวัดนนทบุรี ประเทศไทย
11120 E-mail: suphanuwong@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช จังหวัดนนทบุรี ประเทศไทย
11120

³ ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารศูนย์วิจัย Economy and Environment Institute: Lower Mekong Subregion

เช่น การฝึกให้เด็กมีการให้คำมั่นสัญญา (pre-commitment) เป็นต้น ขอมช่วยลดโอกาสในการตัดสินใจสูญบุหรืของผู้สูญบุหรืหน้าใหม่ได้

คำสำคัญ การสูญบุหรื การควบคุมตนเอง นครราชสีมา บรรทัดฐานของสังคม
JEL Classification Coded: J14

1. ที่มาและความสำคัญ

องค์การอนามัยโลก หรือ World Health Organization (WHO) มีคำเตือนเกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ที่ยังคงเป็นภัยร้ายคร่าชีวิตประชากรทั่วโลกถึง 8 ล้านคนในแต่ละปี ในจำนวนนี้ร้อยละ 40 เสียชีวิตจากโรคปอด และอีกประมาณ 1 ล้านคน เสียชีวิตจากการได้รับควันบุหรี่มือสอง ขณะที่มียุติภัยผู้ต่ำกว่า 5 ปี มากกว่า 60,000 คน ต้องเสียชีวิตจากการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ ซึ่งมีสาเหตุจากควันบุหรี่มือสอง (สำนักข่าวไทยพีบีเอส (ออนไลน์) ข้อมูล ณ วันที่ 30 พ.ค. 2564)

สาเหตุที่ทั่วโลกมีการบริโภคยาสูบอย่างกว้างขวาง อาจมีสาเหตุจากการที่ยาสูบเป็นสินค้าที่ถูกกฎหมาย และมีราคาไม่แพง อีกทั้งอุตสาหกรรมยาสูบยังมีการทำการตลาดอย่างกว้างขวางทั่วโลกทั้งการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดและส่งเสริมการขาย ในขณะที่เด็วกันประชาชนอาจยังไม่รับรู้ถึงความเสี่ยงของผลกระทบทางลบของยาสูบตลอดจนประเทศต่าง ๆ ยังไม่มีนโยบายสาธารณะหรือกฎหมายในการควบคุมการสูบบุหรี่อย่างเป็นรูปธรรม (แผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559- 2562)

ในแง่ของผลกระทบทางสุขภาพ บุหรี่เป็นต้นเหตุของโรคหัวใจและโรคหลอดเลือดอื่น ๆ รวมถึงโรคเส้นเลือดสมองซึ่งรวมกันแล้วเป็นสาเหตุการเสียชีวิตระดับต้นๆ ของโลก โดยเฉพาะโรคหัวใจและหลอดเลือดส่งผลให้ประชากรโลกเสียชีวิตมากกว่าสาเหตุอื่น ๆ นอกจากนี้การได้รับควันบุหรี่มือสองยังเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตร้อยละ 12 จากโรคหัวใจทั้งหมดและเป็นสาเหตุสำคัญลำดับที่ 2 ของการเสียชีวิตจากโรคหัวใจและหลอดเลือด รองจากโรคความดันโลหิตสูง (ไทยพีบีเอส (ออนไลน์) ข้อมูล ณ วันที่ 31 พ.ค. 2564) ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ของธนาคารโลกเกี่ยวกับรายได้และความสูญเสียจากการบริโภคยาสูบในปี พ.ศ. 2538 พบว่าในทุก ๆ 1,000 ต้นของยาสูบที่ผลิตออกมา จะทำรายได้หรือผลกำไรสุทธิให้แก่ผู้ผลิตบุหรี่ประมาณ 65 ล้านบาท แต่ทำให้มีผู้เสียชีวิต 650 คน และเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจสูงถึง 745 ล้านบาท (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 28 พ.ค. 2547)

สำหรับในประเทศไทยพบว่าในปี 2560 มีผู้เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่รวม 72,656 คน คิดเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจรวมทั้งหมดประมาณปีละ 220,461 ล้านบาท โดยต้นทุนความสูญเสียสามารถแยกเป็นการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร 131,073 ล้านบาท และค่ารักษาพยาบาล 77,626 ล้านบาท ขณะที่ภาครัฐจัดเก็บรายได้จากภาษียาสูบได้ จำนวน 68,603 ล้านบาทซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว จะพบว่าต้นทุนความสูญเสียมีมูลค่ามากกว่ารายได้ที่รัฐจัดเก็บได้จากภาษียาสูบถึง 3.2 เท่า (เรียงฤดี ปธานวนิช, 2562) อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพยายามเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการออกมาตรการเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบทั้งผู้สูบบุหรี่ใหม่และผู้สูบบุหรี่เดิม โดยสามารถจำแนกมาตรการหลักได้เป็น 3 มาตรการ ได้แก่ 1) มาตรการการทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ภาษียาสูบตาม

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มาตรา 165 2) มาตรการการบังคับใช้กฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 ห้ามผู้โฆษณาหรือให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ การกำหนดสถานที่ห้ามขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 29 การห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 42 และการใช้ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 38 เป็นต้น และ 3) มาตรการการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ผ่านการสื่อสารในระดับต่างๆ สำหรับประเทศไทยแม้จะมีความพยายามเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการออกมาตรการต่าง ๆ ข้างต้นเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบทั้งผู้สูบบุหรี่ใหม่และผู้สูบบุหรี่เดิมแต่จำนวนผู้สูบบุหรี่ใหม่และผู้สูบบุหรี่เดิมยังมีจำนวนลดลงไม่มากนัก

อย่างไรก็ตามเริ่มมีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางสังคม เช่น บรรทัดฐานทางสังคม (norm) ของคนรอบข้าง (peer) และการควบคุมตนเอง (self-control) มีผลต่อการตัดสินใจสูบและไม่สูบบุหรี่ เช่น Christakis and Fowler (2008) พบว่า การที่คนรอบข้างสูบบุหรี่ (หรือไม่สูบบุหรี่) มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของวัยรุ่น โดยอธิบายว่า การสูบบุหรี่ (หรือไม่สูบบุหรี่) มีขบวนการคล้ายกับโรคติดต่อที่แพร่ไปสู่คนรอบข้างที่อยู่ในสายสัมพันธ์ทางสังคมเดียวกัน ขณะที่งานวิจัยบางงานพบว่าการควบคุมตนเองมีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ เช่น Daly, Delaney, and Baumeister (2015) พบว่า คนที่มีความสามารถในการควบคุมตนเองสูงจะมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่น้อยกว่าเมื่อเทียบกับคนที่มีความสามารถในการควบคุมตนเองน้อยกว่า จากข้อค้นพบดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการศึกษาครั้งนี้ที่ต้องการทดสอบว่าบรรทัดฐานของสังคมหรือพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของคนรอบข้าง และพฤติกรรมการควบคุมตนเองจะมีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่หรือไม่ ดังนั้นการศึกษานี้จึงเลือกศึกษากับกำลังพลที่อาศัยอยู่ด้วยกันซึ่งเป็นการอยู่ร่วมกันทั้งคนที่สูบและไม่สูบบุหรี่ ซึ่งเป็นโอกาสที่จะสามารถทดสอบข้อค้นพบดังกล่าว

นอกจากนี้ จากที่ได้ทบทวนวรรณกรรมพบว่า การอยู่ร่วมกับคนที่สูบบุหรี่จะทำให้โอกาสที่จะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น และจากการที่กำลังพลอยู่อาศัยด้วยกันซึ่งมีทั้งคนที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ จึงเป็นโอกาสที่จะสามารถทดสอบข้อค้นพบดังกล่าว ดังนั้นในการศึกษานี้จึงเลือกศึกษากำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคบุหรี่ทั่วไปโดยใช้กำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมาเป็นตัวแทนของประชากรที่สูบบุหรี่

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้สูบบุหรี่ของกำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา

3. สมมติฐาน

การศึกษาในครั้งนี้มีสมมติฐานว่าบรรทัดฐานทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และผู้ที่สามารถควบคุมตนเองได้ดีมีแนวโน้มที่จะไม่สูบบุหรี่มากกว่าคนที่สามารถควบคุมตนเองได้น้อย

4. การทบทวนวรรณกรรม

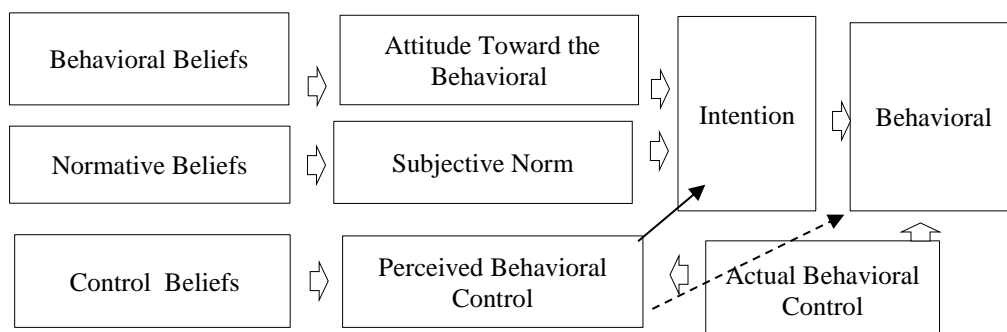
4.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) (ภาคย์ ชูชื่น และ พนม ภูณาวงศ์, 2017) เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม ที่ได้รับการพัฒนาโดย Ick Ajzen ขึ้นในปี ค.ศ. 1985 จนกระทั่งถึง ค.ศ. 2002 ทฤษฎีนี้ถูกพัฒนาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action: TRA) ของ Icek Ajzen และ Martin Fishbein เพื่อแก้ไข ในเรื่องข้อจำกัดในด้านพฤติกรรมของบุคคลที่มีเจตนาในการควบคุมพฤติกรรมซึ่งไม่ได้กล่าวถึงในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้อธิบายว่า พฤติกรรม (Behavior) ที่ถูกแสดงออกมานั้นเป็นผลมาจาก เจตนา (Intention) ซึ่งมีปัจจัย 3 ประการนี้มีอิทธิพลต่อการก่อให้เกิดเจตนา (รูปที่ 1) ได้แก่ ทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) โดยแนวคิดดังกล่าวอธิบายได้ดังนี้

ทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) คือ การประเมินของบุคคลที่มีต่อภาพรวมของพฤติกรรม รวมไปถึงผลที่ตามมาของพฤติกรรม ซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบ กล่าวคือ ถ้าผลการประเมินต่อผลที่ตามมาของพฤติกรรมที่บุคคล ได้กระทำเป็นด้านบวก บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม ในทางตรงกันข้ามถ้าผลการประเมินต่อผลที่ตามมาของพฤติกรรมที่บุคคลได้กระทำเป็นทางด้านลบ บุคคลจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ขณะที่การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) คือ การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความต้องการหรือความคาดหวังของสังคมที่มีผลต่อบุคคล ซึ่งเป็นได้ทั้งกลุ่มคนใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้นเช่น พ่อ แม่ ลูก สามี ภรรยา เป็นต้น หรือเป็นกลุ่มคนที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้น เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ในการที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใดๆ หากบุคคลมีการประเมินว่ากลุ่มบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อเขาต้องการให้แสดงพฤติกรรมบางอย่าง แนวโน้มที่พฤติกรรมดังกล่าวจะถูกแสดงออกจะเพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกันบุคคลจะไม่แสดงพฤติกรรม ถ้าเกิดการรับรู้ว่าคุณสมบัติที่มีอิทธิพลไม่ต้องการให้มีการแสดงออกของพฤติกรรมนั้น

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) คือ ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อการแสดงพฤติกรรม รวมไปถึงสามารถควบคุมพฤติกรรมนั้นให้เป็นไปอย่างที

ตั้งใจได้ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าสามารถกระทำพฤติกรรมได้โดยง่ายและสามารถควบคุมผลที่ออกมาอย่างที่ตั้งใจไว้ บุคคลมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรม แต่ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมทำได้ยาก และไม่สามารถควบคุมผลที่ออกมาได้อย่างที่ตั้งใจไว้แนวโน้มที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมจะลดลง ต่อมาใน ค.ศ. 2002 Ajzen ได้พัฒนาทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนขึ้นมาโดยได้เพิ่ม การควบคุมพฤติกรรมที่แท้จริง (Actual Behavioral Control) ซึ่งส่งผลต่อการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) และส่งผลต่อพฤติกรรม (Behavior)

Source: Ajzen, 2002 https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2557/mpa40857pc_ch2.pdf

Figure 1. Planned Behavior Theory Model

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต

งานวิจัยในอดีตชี้ให้เห็นว่าความสามารถในการควบคุมตนเอง และบรรทัดฐานทางสังคม ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ เช่น Michael Daly , Liam Delaney and Roy F. Baumeister (2015) ได้ศึกษาการควบคุมตนเอง ความเชื่อมโยงในอนาคต การสูบบุหรี่ และผลกระทบของมาตรการควบคุมยาสูบของเนเธอร์แลนด์ พบว่าผู้ที่สูบบุหรี่เป็นผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมตนเอง โดยพบว่าผู้ที่มีความสามารถในการควบคุมตนเองสูงโดยวัดจากคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมตนเองมีแนวโน้มที่จะมีการสูบบุหรี่ลดลง (Heckman, B. W., MacQueen, D. A., Marquinez, N. S., MacKillop, J., Bickel, W. K., & Brandon and T. H. ;2017) ขณะที่ Mark Muraven (2011) ได้ศึกษาการฝึกการควบคุมตนเองกับการสูบบุหรี่ระหว่างผู้ที่เข้ารับการฝึกควบคุมตนเองกับผู้ที่มีความมั่นใจโดยไม่มีกรฝึกการควบคุมตนเอง ผลการศึกษาพบว่าผู้ที่เข้ารับการฝึกการเพื่อเพิ่มการควบคุมตนเอง เช่น การทำสมาธิ เป็นต้น สามารถงดเว้นการสูบบุหรี่ได้นานกว่า (Cell Press, 2015) นอกจากนี้ Shuaizhang Feng (2004) ได้ศึกษาความมีเหตุผล (rational) และการควบคุมตนเองที่มีผลต่อการเลิกสูบบุหรี่ พบว่าความมีเหตุผลของผู้สูบบุหรี่มีความสำคัญในการตัดสินใจเลิกบุหรี่ไม่ว่าการเลิกบุหรี่จะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม แต่ทั้งนี้ความมีเหตุผลของผู้สูบบุหรี่ล้วนได้รับอิทธิพลจาก

ความสามารถในการควบคุมตนเองและลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ ในงานวิจัยลักษณะเดียวกันของ Susan J. Currya, Louis Grothausa and Colleen McBridea (1998) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลิกบุหรี่ โดยใช้ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความกังวลด้านสุขภาพและการควบคุมตนเอง และปัจจัยภายนอก ได้แก่ อิทธิทางสังคม เป็นต้น พบว่าผู้สูบบุหรี่ที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไปมีความกังวลในเรื่องสุขภาพน้อยแต่มีความสามารถในการควบคุมตนเองมากกว่าผู้สูบบุหรี่ที่มีอายุต่ำกว่า 55 ปี และสิ่งที่ส่งผลต่อความพร้อมที่จะเลิกบุหรี่หรือการเลิกบุหรี่ได้นั้นมาจากปัจจัยด้านความกังวลจากปัญหาสุขภาพและความสามารถในการควบคุมตนเองเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาถึงความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ เช่น ธชาพิมพ์ อานพินิจนันท์ (2561) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจกับพฤติกรรมในการงดสูบบุหรี่ในนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 282 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม พบว่านักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการควบคุมการสูบบุหรี่มากจะส่งผลให้มีความตั้งใจที่จะงดสูบบุหรี่มากขึ้น

ขณะที่งานศึกษาที่เกี่ยวกับบรรทัดฐานทางสังคมกับการตัดสินใจการสูบบุหรี่ ได้แก่ พนม ภูณาวงศ์ และ ภาคย์ ชูชื่น (2557) กล่าวว่าตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) เชื่อว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) เป็น การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความต้องการหรือความคาดหวังของสังคมที่มีผลต่อบุคคล ซึ่งเป็นได้ทั้งกลุ่มคนใกล้ชิดที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้นเช่น พ่อแม่ ลูก สามี ภรรยา เป็นต้น หรือเป็นกลุ่มคนไกลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้น เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ในการที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใดๆ หากบุคคลมีการประเมินว่ากลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเขาต้องการให้แสดงพฤติกรรมดังกล่าว จะส่งผลให้แนวโน้มที่พฤติกรรมดังกล่าวจะถูกแสดงออกเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันบุคคลจะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นๆ ถ้าเกิดการรับรู้ว่าการกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลไม่ต้องการให้เขาแสดงพฤติกรรมดังกล่าว (Chermerthorn, Hunt and Osborn, 1994)

นอกจากนี้ จากการศึกษาของจิรภัทร์ รัตนชมภู และ ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน (2563) พบว่าวัยรุ่นมีค่านิยม (ซึ่งในที่สุดส่งผลต่อบรรทัดฐานของสังคม) ของการสูบบุหรี่ด้วยเป็นสิ่งที่น่าทลลง สูบแล้วดูเท่ สังคมยอมรับ สูบกันอย่างแพร่หลายทั้งครอบครัวซึ่งเมื่อเด็กหรือวัยรุ่นรู้เห็นจะคิดว่าเป็นเรื่องปกติสามารถสูบได้โดยไม่ต้องลังเล สร้างทัศนคติที่เชื่อว่าถ้าพ่อสามารถสูบบุหรี่ได้ ตัวเด็กหรือวัยรุ่นเองก็สามารถสูบบุหรี่ได้เช่นเดียวกัน และนำไปสู่การสร้างทัศนคติที่คิดว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่เป็นการแสดงออกซึ่งความเป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะเพื่อนซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งในรูปแบบของการชักชวนให้สูบบุหรี่ การบังคับให้สูบบุหรี่เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนหรือสังคม จึงมีความคิดว่าการสูบบุหรี่เป็นบรรทัดฐานทางสังคม หากการสูบบุหรี่เป็นบรรทัดฐานทางสังคมที่ยอมรับมากขึ้น จะมีผลต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นมากขึ้น (พรณปพร ลีวิโรจน์, อรวรรณ คุณสนอง และเกสร ศรีอุทิศ

, 2559) อีกทั้ง จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ ,ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน ,พัฒนาดี พัฒนถาบุตร ,กันยารัตน์ ธวัชชัย เจริญยิ่ง และ นฤญา ขางธิดา (2564) ได้ศึกษาโครงการความซุกและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารเสพติดมากกว่าหนึ่งชนิดร่วมกันในวันเดียวกันของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในเขตภาคเหนือ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดมากกว่าหนึ่งชนิดพร้อมกันหรือในวันเดียวกันของเยาวชน ได้แก่ เพศ การรับรู้ความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากการใช้สารเสพติดชนิดเดียวหรือมากกว่าหนึ่งชนิดร่วมกัน บรรทัดฐานทางสังคมเกี่ยวกับการยอมรับในพฤติกรรม การใช้สารเสพติดของกลุ่มคนทางสังคมที่สัมพันธ์กับเยาวชน ขณะที่ จอมก๊ก คลังระหัด, ชนิกานต์ บุญนาค และ ลลิตา เรืองวิไลเวทย์ (ม.ป.ป.) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 30 คน ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ คือปัจจัยภายในและปัจจัยนอก โดยปัจจัยภายในคือทัศนคติความเชื่อ และการรับรู้ และปัจจัยภายนอกคือบรรทัดฐานทางสังคม

นอกจากนี้ นิยม จันทร์นวล และ พลากร สืบสำราญ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานีพบว่า เพศ อายุ ทัศนคติเกี่ยวกับโทษบุหรี่ และการมีบุคคลในครอบครัวสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ซึ่งเพศชายจะมีแนวโน้มที่สูบบุหรี่มากกว่าเพศหญิงเนื่องจากการสูบบุหรี่ในสังคมไทยส่วนใหญ่จะสูบกันในกลุ่มเพศชาย ซึ่งแสดงถึงความเป็นชายที่ถือว่าการสูบบุหรี่เป็นเรื่องปกติและเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมักมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน ดังนั้นเมื่อเพื่อนสูบบุหรี่ก็มักจะสูบบุหรี่เหมือนกันเพื่อให้เกิดการยอมรับในกลุ่มเพื่อน และลักษณะเฉพาะของวัยรุ่นเพศชายคือเป็นวัยที่ อยากรู้ อยากลอง ต้องการยอมรับทั้งในกลุ่มเพื่อนและในสังคม ขณะที่ พรรณปพร ลีวิโรจน์ บุญรัตน์ ไฉ้วตระกูล และ ดาริกา กุลแก้ว (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และผลการพัฒนาโปรแกรม การปรับความคิดและพฤติกรรมเพื่อลดการสูบบุหรี่ ในกลุ่มวัยรุ่นนอกระบบการศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม เป็น 2 ระยะ ประกอบด้วยวิธีการสำรวจและการวิจัยเชิงทดลอง และนำผลการศึกษามาใช้ในการพัฒนาโปรแกรม ปรับความคิดและพฤติกรรมเพื่อลดการสูบบุหรี่จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าปัจจัยการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นมาจาก มีทัศนคติที่ดีต่อการ สูบบุหรี่ การโฆษณาบุหรี่ อันตรายจากการสูบ เห็นคนในสังคมสูบ และบรรทัดฐานทางสังคมที่ทำให้ซึมซับในระบบความคิด กลายเป็นความคิดความเชื่อที่จะสูบบุหรี่ในวัยรุ่น

จะเห็นได้ว่า แม้จะมีหลักฐานงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า การควบคุมตนเอง และบรรทัดฐานทางสังคมส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจสูบบุหรี่ แต่งานส่วนใหญ่ในประเทศไทยเป็นที่ศึกษาเพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษานี้จึงทำการศึกษาปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยดังกล่าวว่ามีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่อย่างไร

5. วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2564 จำนวน 300 คน เนื่องจากกำลังพลเข้าประจำการและปลดประจำการทุกปีและมีภารกิจนอกหน่วยทำให้กำหนดที่คงที่ได้ แต่เมื่อดูจากกำลังพลปีล่าสุด (2564) มีกำลังพลประมาณ 700 นาย เมื่อคำนวณด้วยสูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 254 ตัวอย่างแต่เพิ่มเป็น 300 ตัวอย่าง เพื่อลดความคลาดเคลื่อนให้น้อยลง การเก็บข้อมูลจะทำการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงที่ประกอบด้วยคนที่สูบและไม่สูบบุหรี่อย่างละประมาณครึ่งหนึ่งเพื่อจะได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ได้ โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่ ลักษณะทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่ และพฤติกรรมการควบคุมตนเอง โดยในการวัดพฤติกรรมการควบคุมตนเอง ใช้คำถามด้านจิตวิทยาที่เรียกว่า The Brief Self-Control Scale (BSCS) ซึ่งเป็นวิธีการวัดพฤติกรรมการควบคุมตนเองที่เป็นที่นิยมด้านจิตวิทยา (Hagger et al. 2021) ในการวิเคราะห์ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ หนึ่ง กลุ่มที่สูบบุหรี่กับกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่และ สอง กลุ่มที่เคยสูบแต่เลิกแล้วอยู่ในกลุ่มเดียวกัน สาเหตุที่จัดให้เคยสูบแต่เลิกแล้วในกลุ่มไม่สูบเพราะมองในสถานการณ์ปัจจุบันว่าบุคคลดังกล่าวไม่ได้สูบบุหรี่แล้ว

6. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ กรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนเมษายน - เดือนกันยายน พ.ศ. 2564 จำนวนทั้งสิ้น 300 คน

7. แบบจำลองและวิธีการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) โดยตัวแปรที่ต้องการทดสอบได้แก่ 1) ตัวแปรด้านบรรทัดฐานสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนที่สูบบุหรี่ (friend) และญาติที่สูบบุหรี่ (family) 2) ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ (age) ระดับการศึกษา (edu) สถานภาพสมรส (status1) รายได้ (income) 3) ตัวแปรด้านความสามารถในการควบคุมตนเอง (positivesc) และตัวแปรด้านความสามารถควบคุมตนเอง (negativesc) โดยมีรายละเอียด (ตารางที่ 1) ดังนี้

$$\text{Smoke1} = \mu_0 + \mu_1 \text{ age} + \mu_2 \text{ edu} + \mu_3 \text{ family} + \mu_4 \text{ income} + \mu_5 \text{ friend} + \mu_6 \text{ sick} + \mu_7 \text{ negativesc} + \mu_8 \text{ positivesc} + e$$

ตัวแปรตาม

การสูบบุหรี่ กำหนดให้คนที่สูบบุหรี่กำหนดให้ = 1 คนที่ไม่สูบบุหรี่หรือกรณีอื่นๆ ให้ = 0

ตัวแปรอิสระ

1. ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคม

- อายุ โดยมีช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 18- 60 ปี
- ระดับการศึกษา ใช้จำนวนปีที่ใช้ในการศึกษา โดยให้
ระดับการศึกษาประถมศึกษา = 6 ปี
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น = 9 ปี
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย = 12 ปี
ระดับอนุปริญญา/ปวส. = 14 ปี
ปริญญาตรี = 16 ปี
ปริญญาโท = 18 ปี
- สถานะภาพสมรส กำหนดให้
สถานภาพแต่งงานแล้ว = 1
สถานภาพโสดและกรณีอื่น ๆ = 0
- รายได้ เป็นรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

2. ตัวแปรด้านบรรทัดฐานทางสังคม

- เพื่อนที่สูบบุหรี่ กำหนดให้คนที่ไม่มีเพื่อนที่สูบบุหรี่ = 1 ไม่มีเพื่อนที่สูบบุหรี่ = 0
- ญาติที่สูบบุหรี่ กำหนดให้คนที่ไม่มีญาติสูบบุหรี่ = 1 ไม่มีญาติที่สูบบุหรี่ = 0

3. ตัวแปรความสามารถในการควบคุมตนเอง กำหนดค่าคะแนนของคำตอบไว้ดังนี้

คะแนน	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
3	ปานกลาง	ปานกลาง
4	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

Table 1. The variables description to determine the factors influencing smoke behavior

Variables	Description
Income	Average monthly income
Age	Respondent's age
Education	Number of years in the school
Status	1=married, 0=single, and others
Smoke*	1= smoking, 0= not smoking and Others
Relatives who smoke (father, mother, siblings)	1= smoking,0= not smokingand Others
Close Friend Smoking	1= smoking, 0= not smoking and others
Chronic Disease	1 = yes, 0 = no
Self-control behaviours (positive self-control)	Average score on the Likert scale (1 - 5) for self-control questions, (The self-control behavior questions are to be a person who resists temptation well, refuses everything to hurt yourself, I have trouble breaking bad habits, people say I'm pretty disciplined, I work effectively as a leader for long-term goals, I can handle the tasks that need to be done right away, I normally start working immediately ,I normally completed according to plan a bumper, I often say inappropriate things and I tend to hurt myself if that makes fun of me.)

Table 1. The variables description to determine the factors influencing smoke behavior (continued)

Variables	Description
uncontrollable behavior (negative self-control)	Average score on the Likert scale (1-5) for non-self-control questions (non-self-control questions are I want to have more self-discipline, sometimes happiness and fun can't get the job done, I have trouble concentrating, sometimes I can't even stop myself. knowing it's wrong, I tend to make choices without considering my options carefully, I'm having trouble starting jobs, I'm having a hard time starting work, I always postpone my decision and I need something to drive me in the beginning)

Remark: * The smoking variable is **1** for the ones who is smoking and **0** for the other, which includes the ones who used to smoke but already quit now. The reason we categorized this group together within the non-smoker group was that they was no longer smoking.

8. ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนหลักคือ *หนึ่ง* การวิเคราะห์เชิงพรรณนาซึ่งเป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานของลักษณะเศรษฐกิจสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ตลอดจนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง และ *สอง* การหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของบุคคล

8.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

8.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (ตารางที่ 2 และ 3) พบว่าอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีค่าประมาณ 26 ปี มีอายุน้อยสุด 18 ปี และอายุมากที่สุด 58 ปี โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 12,544 บาท รายได้น้อยสุด 6,000 บาท และรายได้มากที่สุด 51,460 บาท ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงของรายได้ 5,000-14,999 บาท เกือบร้อยละ 80 (ร้อยละ 79.7) มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 7,411.28 บาท รายจ่ายน้อยสุด 1,000 บาท และรายได้มากที่สุด 43,000 บาท ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงรายจ่าย 1,000-10,999 บาท มากถึงร้อยละ 84 (ร้อยละ 84.7) และ ช่วงราคา 11,000-20,999 บาท ร้อยละ 10 (ร้อยละ 10.7)

เมื่อพิจารณา อายุ รายได้ และรายจ่ายของคนที่ไม่สูบบุหรี่พบว่า มีอายุเฉลี่ย 27.6 ปี อายุน้อยที่สุด 18 ปี และมากที่สุด 58 ปี มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 14,296 บาท น้อยที่สุด 6,000.0 บาท และมากที่สุด 51,460. บาท มีรายจ่ายต่อเดือนเฉลี่ย 8,341 บาท น้อยที่สุด 1,200 และมากที่สุด 40,000 บาท ในส่วนของผู้ที่สูบบุหรี่นั้น มีอายุ รายได้ และรายจ่ายดังนี้ มีอายุเฉลี่ย 24.4 ปี อายุต่ำสุดเท่ากับ

คนไม่สูบบุหรี่ที่ 18 ปี อายุมากที่สุด 54 ปี มีรายได้เฉลี่ย 10,488 บาท น้อยที่สุด 6,000 บาท (เงินเดือนขั้นต่ำ) และมากที่สุด 45,000 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ย 6,319 บาท ต่ำสุด 1,000 บาท มากที่สุด 43,000 บาท

Table 2. Mean, minimum, maximum, and standard deviation of the samples.

Characteristics of the respondents	mean	minimum	maximum	Std.
<i>All samples</i>				
Age (years)	26.1	18	58	8.0
Income (Baht/ month)	12,544.7	6,000	51,460	8,397.6
Expenses (Baht/month)	7,411.3	1,000	43,000	6,281.9
<i>Non- Smoker</i>				
Age (years)	27.6	18.0	58.0	9.5
Income (Baht/ month)	14,296.3	6,000.0	51,460.0	9,934.1
Expenses (Baht/month)	8,341.3	1,200.0	40,000.0	7,240.7
<i>Smoker</i>				
Age (years)	24.4	18.0	54.0	5.3
Income (Baht/month)	10,488.4	6,000.0	45,000.0	5,481.6
Expenses (Baht/month)	6,319.6	1,000.0	43,000.0	4,721.3

Remark: Std = standard deviation

Resource: The survey

Table 3. General descriptive of the respondents

Characteristics of the respondents	Number (person)	percentage
<i>Education level</i>		
- Primary education	33.0	11.0
- Junior high school	58.0	19.3
- High school	124.0	41.3
- Diploma/high vocational certificate	32.0	10.7
- Bachelor's degree	52.0	17.3
- Master's degree	1.0	0.3
Total	300	100
<i>Marital status</i>		
- Single	241	80.4
- Married	58	19.3
- Widow	1	0.33
Total	300	100

Table 3. General descriptive of the respondents (continued)

Characteristics of the sample	Number (person)	percentage
<i>Income range (Baht per month)</i>		
5,000-9,999	122	40.7
10,000-14,999	117	39.0
15,000-19,999	25	8.3
20,000-24,999	8	2.7
25,000-29,999	7	2.3
30,000-34,999	9	3.0
35,000-39,999	4	1.3
40,000-44,999	3	1.0
>=50,000	1	0.3
Total	300	100
<i>Expense range (Baht/month)</i>		
1,000-10,999	254	84.67
11,000-20,999	32	10.67
21,000-30,999	10	3.33
31,000-40,999	3	1.00
>= 41,000	1	0.33
Total	300	100
<i>Whether relatives are smoking or not</i>		
- yes	128	57.3
- No	172	42.7
Total	300	100
<i>Wheter close friends are smoking or not</i>		
- yes	242.0	80.7
- No	58.0	19.3
Total	300	100
<i>Whether the respondent have a chronic disease or not</i>		
- Yes	23	7.7
- No	277	92.3
Total	300	100
<i>Whether the respondent is drinking alcohol or not</i>		
- Drink	201.0	67.0
- Don't drink	83.0	27.7
- Used to drink but already quit now	16	5.33
Total	300	100

Table 3. General descriptive of the respondents (continued)

Characteristics of the sample	Number (person)	percentage
<i>Whether the respondent is smoking or not</i>		
- yes	138	46
- No	146	48.7
- Used to smoke but already quit now	16.0	5.33
Total	300	100

Resource: the survey

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (Table 3.) มีระดับการศึกษา 3 ลำดับแรก คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด (ร้อยละ 41.3) รองลงมาจากระดับการศึกษามัธยมตอนปลาย (ร้อยละ 19.3) และระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 17.3) ตามลำดับ เป็นคนโสดมากที่สุด (ร้อยละ 80.33) รองลงมาคือคนสมรสแล้ว (ร้อยละ 19.3) ในจำนวนทั้งหมดนั้นมีญาติที่สูบบุหรี่มากถึงร้อยละ 57 (ร้อยละ 57.3) และไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 42 (ร้อยละ 42.7) มีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่มากถึง ร้อยละ 80 (ร้อยละ 80.7) และมีเพื่อนสนิทที่ไม่สูบบุหรี่ไม่ถึง 20 (ร้อยละ 19.3) โรคประจำตัวนั้นพบว่าไม่มีโรคประจำตัวมากเกินไป ร้อยละ 92 (ร้อยละ 92.3) เพียงส่วนน้อยร้อยละ 7 (ร้อยละ 7.7) ที่ไม่มีโรคประจำตัว การดื่มแอลกอฮอล์พบว่าส่วนใหญ่ดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด (ร้อยละ 67) รองลงมาคือ ไม่ดื่ม (ร้อยละ 27.7) และเคยดื่มแต่เลิกแล้วน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.3) การสูบบุหรี่นั้นพบว่าคนสูบบุหรี่ (ร้อยละ 46) ใกล้เคียงกับคนไม่สูบบุหรี่ (ร้อยละ 48.7) และน้อยที่สุดคือคนที่เคยสูบบุหรี่แต่เลิกแล้ว (ร้อยละ 5.33)

8.1.2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการสูบบุหรี่จากกลุ่มตัวอย่างมีผู้สูบบุหรี่ทั้งหมด 138 คน (Table 4.) พบว่าจะเริ่มกลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่เมื่ออายุเฉลี่ย 15.7 ปี อายุน้อยสุด 9 ปี และอายุมากที่สุด 35 ปี มีค่าใช้จ่ายจากสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อเดือน 1,065.9 บาท ใช้จ่ายน้อยสุด 60 บาทและใช้จ่ายมากที่สุด 5,000 บาท โดยมีจำนวนสูบเฉลี่ยต่อเดือน 20 มวน (199.9 มวน) น้อยสุด 30 มวน และมากที่สุด 1,200 มวน หรือวันละ 2 ซอง (1 ซอง = 20 มวน)

ราคานูหรีซองจะซื้อในราคาเฉลี่ยซองละ 62.6 บาท ราคาถูกสุด 40 บาท และราคาแพงที่สุด 95 บาท เมื่อถามถึงจำนวนปีที่สูบบุหรี่ พบว่ามีจำนวนปีเฉลี่ย 7.6 ปี น้อยสุด 1 ปี และมากที่สุด 24 ปี

นอกจากนี้ (Table 5.) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (n=138) สาเหตุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก 3 ลำดับแรกพบว่า ความอยากรู้อยากลองมากที่สุดเกือบร้อยละ 70 (ร้อยละ 68.8) รองลงมาเพื่อนชักชวน ร้อยละ 11 (ร้อยละ 11.6) และอยากเข้าสังคม ร้อยละ 10 (ร้อยละ 10.1) ตามลำดับ โดยโอกาสที่มักจะสูบบุหรี่ 3 ลำดับแรก พบว่า ชอบสูบเมื่อมีเวลาว่างเกือบร้อยละ 40 (ร้อยละ 39.1) สูบหลังมื้ออาหารทุกมื้อ ร้อยละ 34 (ร้อยละ 34.8) และสูบเมื่อรู้สึกเครียดและกดดัน ร้อยละ 11 (ร้อยละ 11.59) เมื่อถามถึงสาเหตุหลักที่จะส่งผลต่อการจัดสินใจ ลด หรือเลิกบุหรี่ พบว่าครอบครัวมีผลต่อความคิดมากที่สุดร้อยละ

(ร้อยละ 57.3) และเมื่อรวมกับญาติพี่น้องหรือแล้ว (ร้อยละ 7.3) ส่งผลต่อความคิดมากถึงร้อยละ 64.6 เลขที่เคียว ส่วนผู้ที่ไม่รู้ว่าจะอะไรคือเหตุผลมีมากเกือบร้อยละ 20 (ร้อยละ 18.12) ตามมาด้วยเหตุผลด้านสุขภาพ (ร้อยละ 10.87) นอกจากนี้ยังเป็นที่น่าสนใจว่าสาเหตุจากผลกระทบจากรายได้มีผลต่อความคติน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.52) ส่วนวิธีการเลิกบุหรี่ ใช้วิธีหักดิบ (เลิกบุหรี่อย่างเด็ดขาดทันทีทันใด) มากที่สุด (ร้อยละ 34.78) รองลงมาพบบุหรี่ในจำนวนที่จำกัด (ร้อยละ 23.91) หากิจกรรมอื่นทำ (ร้อยละ 18.12) และบางคนเลือกที่จะไม่พบบุหรี่ (ร้อยละ 15.22) ส่วนวิธีที่ใช้น้อยที่สุดคือ เคี้ยวหมากฝรั่งหรืออมลูกอม (ร้อยละ 7.97) เท่านั้น และจากการถามถึงผลกระทบของบุหรี่ต่อคนรอบข้างเกือบทั้งหมดต่างก็รู้ว่า มีผลกระทบมากถึงร้อยละ 97 (ร้อยละ 97.10) ส่วนน้อยมากๆ ที่ตอบว่าไม่มีผลกระทบไม่ถึงร้อยละ 3 (ร้อยละ 2.90)

Table 4. mean, minimum, maximum and standard deviation of smoking characteristics

Character	mean	minimum	maximum	Std.
Age at the start of smoking (year)	15.7	9	35	3.5
Smoking expenses (Baht per month)	1,065.9	60	5,000	798.5
Number of cigarettes (roll per month)	199.9	30	1,200	214.1
Price of cigarettes (Baht per pack)	62.6	40	95	11.4
Number of years that the respondent has been smoking (year)	7.6	1	24	4.3

Remark: Std = standard deviation

Resource: the survey

Table 5. The reasons to smoke or quit, the timing of smoking, and methods used to reduce or quit smoking

Smoking behavior	Number (person)	percentage
The reason for smoking for the first time		
- Curious to try	95	68.8
- Socialize	14	10.1
- Persuaded friends	16	11.6
- Smoke and look cool and chic.	2	1.5
- Have anxiety	6	4.4
- Imitate family members	1	0.7
- I didn't know that cigarettes were harmful.	1	0.7
- Personal needs	3	2.2
Total	138	100

Table 5. The reasons to smoke or quit, the timing of smoking, and methods used to reduce or quit smoking (continued)

Smoking behavior	Number (person)	percentage
Timing of smoking		
- After every meal	48.00	34.78
- After waking up and before going to bed	5	3.62
- When having free time	54	39.13
- When feeling stressed and stressed	16.00	11.59
- Every time the respondent sees other people smoking	5	3.62
- Every time the respondent drinks alcohol	10	7.25
Total	138	100
Reasons to reduce or quit smoking		
- Relatives begged to quit	10	7.25
- health problems	15	10.87
- Quit for their family	79.00	57.25
- Smoking expenses have an impact on net income	9.00	6.52
- no reason to quit	25.00	18.12
Total	138	100
Methods used to reduce or quit smoking		
- Stop taking the drug abruptly	48	34.78
- Do not keep cigarettes with yourself	21	15.22
- keep cigarettes in a limited number	33	23.91
- Chewing gum or having a candy	11	7.97
- Find other activities to do	25	18.12
Total	138	100
Knowing that smoking affects those around you		
- No	4	2.90
- Yes	134	97.10
Total	138	100

Resource: The survey

เมื่อพิจารณาแล้ว (Table 6. และ Table 8.) พบว่า การเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยความสามารถในการควบคุมตนเอง (self-control) ระหว่างคนที่ไม่สูบบุหรี่กับคนที่สูบบุหรี่ไม่มีความแตกต่างกันของคำถามเชิงลบ (negative) อย่างมีนัยสำคัญ โดยคนที่ไม่สูบบุหรี่มีคะแนนเฉลี่ย 3.11 ซึ่งน้อยกว่าคนที่สูบบุหรี่ที่มีคะแนนเฉลี่ย 3.21 ในส่วนของคำถามเชิงบวก (positive) การเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยความสามารถในการควบคุมตนเอง (self-control) ระหว่างคนที่ไม่สูบบุหรี่กับคนที่สูบบุหรี่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($p \text{ value} < 0.01$) โดยคนที่ไม่สูบบุหรี่มีคะแนน

เฉลี่ย 3.72 ซึ่งมากกว่าค่าคนที่สูบบุหรี่ที่มีคะแนนเฉลี่ย 3.30 เมื่อพิจารณาความแตกต่างกันเป็นรายข้อทั้งคำถามเชิงบวกและเชิงลบแล้วพบว่า คำถามที่ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ 1) ฉันเป็นคนที่สามารถต้านทานสิ่งยั่ววนใจได้ดี (p-value < 0.01) 2) ฉันทำบางเรื่องที่จะส่งผลเสียต่อตัวเอง หากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่สนุก (p-value < 0.1) 3) ฉันจะปฏิเสธเรื่องที่จะส่งผลเสียกับตัวเอง (p-value < 0.01) 4) คนอื่นมักพูดว่าฉันเป็นคนที่มีวินัยค่อนข้างเคร่งครัดกับตัวเอง (p-value < 0.01) 5) ฉันมีปัญหาเรื่องการจจจจจจกับเรื่องบางเรื่อง (p-value < 0.1) 6) ฉันสามารถจัดการภารกิจที่ต้องทำได้ในทันทีทันใด (p-value < 0.01) 7) ฉันมักเริ่มงานทันที (p-value < 0.01) 8) ฉันมักสามารถทำได้ตามแผนที่ตั้งไว้ (p-value < 0.01) ส่วนคำถามอื่นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Table 6. A comparison of self-control abilities between smokers and non-smokers on negative self-control questions.

Negative self-control question	Self-control				t	p-value
	Non-Smoker		Smoker			
	average	Sd.	average	Sd.		
I have difficulty breaking bad habits.	3.15	1.21	3.17	1.32	-0.0845	0.9327
I'm a lazy person.	3.72	1.14	3.62	1.29	0.7131	0.4763
I often say inappropriate things.	3.51	1.08	3.59	1.25	-0.6020	0.5477
I do something that hurts myself. If the story is fun	3.48	1.15	3.23	1.35	1.7248	0.0856
I wish I had more self-discipline.	2.35	1.08	2.40	1.33	-0.3348	0.7380
Pleasure and fun sometimes result. let me not finish my work	3.05	1.18	3.20	1.33	-1.0105	0.3131
I have trouble concentrating on certain subjects.	3.18	1.13	3.41	1.26	-1.6952	0.0911
Sometimes I can't stop myself from doing something even knowing that it is wrong.	3.20	1.25	3.26	1.44	-0.4091	0.6828
Often, I make choices without considering the options carefully.	3.13	1.20	3.36	1.28	-1.5769	0.1159
I'm having a hard time getting started with various tasks.	3.12	1.07	3.36	2.73	-1.0194	0.3089
I have difficulty starting work.	3.17	1.13	3.31	1.20	-1.0303	0.3037

Table 6. A comparison of self-control abilities between smokers and non-smokers on negative questions. (continued)

Negative self-control question	Self-control				t	p-value
	Non-Smoker		Smoker			
	average	Sd.	average	Sd.		
I always postpone my decision	3.14	1.20	3.31	1.23	-1.2480	0.2130
I need something to push me through in the beginning.	2.23	1.06	2.53	1.31	0.0294	-2.1885
Average	3.11	1.14	3.21	1.41	t=0.6698	p value = 0.5094

Source: Calculate by authors

Table 7. A comparison of self-control abilities between smokers and non-smokers on the positive self-control question.

Positive self-control question	Self-control				t	p-value
	Non-Smoker		Smoker			
	average	Sd.	average	Sd.		
I am a person who can resist temptation well.	3.65	1.09	3.15	1.22	3.72	0.0002
I will refuse to harm myself.	3.60	1.27	3.19	1.43	2.6364	0.0088
Others say I am a very self-disciplined person.	3.36	1.16	3.01	1.21	2.6064	0.0096
I can work effectively towards my long-term goals.	3.72	1.05	3.61	1.26	0.8508	0.3955
I can handle the tasks that need to be done in an instant.	3.72	0.94	3.21	1.25	4.0364	0.0001
I always start work right away.	3.95	1.04	3.49	1.30	3.3942	0.0008
I can usually go as planned.	4.02	0.93	3.42	1.28	4.7791	0.0000
Average	3.72	1.07	3.30	1.28	T = 3.6209	p value = 0.0035

Source: Calculate by authors

8.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ใช้แบบจำลองโลจิสติกที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น และการคัดเลือกแบบจำลองพิจารณาจากค่า Akaike Information Criterion (AIC) และค่า Bayesian Information Criterion (BIC) เป็นเกณฑ์ในการเลือกแบบจำลอง ซึ่งค่าดังกล่าวเป็นค่าการประมาณความคลาดเคลื่อนของแบบจำลองที่ใช้ โดยแบบจำลองที่เลือกจะเป็นแบบจำลองที่มีค่าดังกล่าวต่ำสุด จากการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองโลจิสติก โดยมีตัวแปรตามคือ การสูบบุหรี่มีค่าเท่ากับ 1

เมื่อสูบบุหรี่ และ 0 เมื่อไม่ได้สูบบุหรี่ หรือเคยสูบบุหรี่แต่เลิกแล้ว สาเหตุที่จัดให้เคยสูบบุหรี่แต่เลิกแล้วในกลุ่มไม่สูบบุหรี่เพราะมองในสถานการณ์ปัจจุบันว่าบุคคลดังกล่าวไม่ได้สูบบุหรี่แล้ว ทั้งนี้ผลการศึกษา (ตารางที่ 8) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 41 (p-value < 0.01) และการมีคนในครอบครัวสูบบุหรี่ส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 (p-value < 0.05) ขณะปัจจัยที่ส่งผลให้มีแนวโน้มการตัดสินใจสูบบุหรี่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการควบคุมตนเอง กล่าวคือ ผู้ที่ยังความสามารถในการควบคุมตนเองมากขึ้นเท่าใด จะยังมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่ลดลงร้อยละ 15 (p-value < 0.01) ขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาที่สูงขึ้น จะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่ลดลงร้อยละ 3 (p-value < 0.05) ตัวแปรอื่น ได้แก่ อายุ รายได้ และ สถานภาพ และ โรคประจำตัว ไม่มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Table 8. The marginal effect of variables affecting the smoking decision

Variables	dy/dx	Std. Err.	z	P> z
age	0.0150	0.0107	1.4000	0.1620
Education level (number of years)	-0.0295**	0.0128	-2.3000	0.0210
Status (Married = 1)	0.1257	0.0995	1.2600	0.2060
Income (Baht per month)	0.0000	0.0000	-1.6500	0.0980
Whether your relatives (father, mother, siblings) is smoking (smoking = 1)	0.1519**	0.0666	2.2800	0.0230
Whether your friends are smoking (smoking = 1)	0.4146** *	0.0598	6.9300	0.0000
Chronic disease (having disease = 1)	-0.0829	0.1250	-0.6600	0.5070
Average score of people who are unable to control themselves (score range 1 – 5)	0.0084	0.0541	0.1600	0.8760
The average score of people who were able to control themselves	-0.1511** *	0.0497	-3.0400	0.0020
AIC		346.8905		
BIC		383.9283		
Number of samples (person)		300		

** p< 0.05, *** p< 0.01

Source: Calculate by authors

9. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์พฤติกรรมการสูบบุหรี่ และพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ โดยใช้กำลังพลทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมาเป็นตัวแทนของกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ด้วยกันเพื่อทดสอบข้อสมมติฐานที่ว่า การอยู่ร่วมกับคนที่สูบบุหรี่จะทำให้โอกาสที่จะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น และจากการที่กำลังพลอยู่อาศัยด้วยกันซึ่งมีทั้งคนที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ จึงเป็นโอกาสที่จะสามารถทดสอบข้อค้นพบดังกล่าว โดยทำการเก็บกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ผลการศึกษาพบว่า ประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 46) มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และมีอายุเฉลี่ยประมาณ 26 ปี ส่วนใหญ่มีสถานะภาพโสด (ร้อยละ 80.4) และจบมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 41.3) ทั้งนี้มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 12,545 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 7,411 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 92.3) และอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่คือ 16 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยของจำนวนบุหรี่ที่สูบบุหรี่ประมาณ 200 มวนต่อเดือน และมีรายจ่ายจากการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อเดือน 1,066 บาท โดยผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะส่งผลเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจสูบบุหรี่ ขณะที่ความสามารถในการควบคุมตนเองจะลดโอกาสที่จะสูบบุหรี่ลง นอกจากนี้ยังพบว่า การมีญาติพี่น้องสูบบุหรี่ส่งผลให้โอกาสในการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการศึกษากับงานวิจัยในอดีต พบว่าการมีเพื่อนที่สูบบุหรี่จะส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่อย่างมากซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อภิชาติ เชื้อสีดา และ ประสิทธิ์ ธีระพันธ์ (2551) ที่พบว่าการมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่จะส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ เช่นเดียวกับการศึกษาของ อัจฉรารวรรณ ศรีอรรถทอง (2542) ที่พบว่าการมีบุคคลใกล้ชิดสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ นอกจากนี้ยังพบว่า การควบคุมตนเอง (Self-Control) มีผลต่อการตัดสินใจควบคุมตนเอง โดยผู้ที่มีพฤติกรรมในการควบคุมตนเองสูงจะมีแนวโน้มที่มีการตัดสินใจสูบบุหรี่ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำเพชร สุขเพ็ง (2558) ที่พบว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่มีความสามารถในการควบคุมตนเองสูงกว่าคนสูบบุหรี่

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผลการศึกษานี้เป็นหลักฐานอีกชิ้นหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า เพียงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม (เช่น อายุและรายได้ เป็นต้น) อาจไม่สามารถอธิบายการตัดสินใจสูบบุหรี่ได้อย่างมีนัยสำคัญ แต่การตัดสินใจสูบบุหรี่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยทางที่เกี่ยวกับบรรทัดฐานทางสังคม ได้แก่ การที่เพื่อนสูบบุหรี่หรือการมีญาติพี่น้องสูบบุหรี่กลับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการมีเพื่อนสูบบุหรี่จะเพิ่มโอกาสที่บุคคลดังกล่าวจะตัดสินใจสูบบุหรี่สูงขึ้นถึงร้อยละ 41 อีกทั้งพฤติกรรมการควบคุมตนเองยังส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ โดยผู้ที่มีพฤติกรรมควบคุมตนเองมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่ลดลงประมาณร้อยละ 15 ดังนั้นภาครัฐควรส่งเสริมมาตรการที่จะส่งเสริมให้เยาวชนมีพฤติกรรมการควบคุมตนเองเพิ่มขึ้น เช่น การฝึกให้

เยาวชนมีการให้คำมั่นสัญญาล่วงหน้า (Pre-commitment) ตั้งแต่อายุยังน้อยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการควบคุมตนเองให้สูงขึ้น ตลอดจนจรรยาบรรณที่ให้แก่คนในครอบครัวเป็นตัวอย่างที่ดีในการไม่สูบบุหรี่ ข้อมส่งผลให้เยาวชนมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่ลดลง เพราะผู้ใหญ่ในครอบครัวอาจคาดไม่ถึงว่า การที่เขายาขอยุอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เพียงเห็นคนสูบบุหรี่ในครอบครัวจะส่งผลทำให้เยาวชนเหล่านั้นมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่ในอนาคต

References

- จอมกัก คลังระหัด, ชนนิกานต์ บุญนาค และลลิตา เรืองวิไลเวทย์. (ม.ป.ป.). *พฤติกรรมกรสูบบุหรี่ของนักศึกษา-หญิง*. ค้นจาก https://kukr.lib.ku.ac.th/proceedings/kucon/search_detail/download_digital_file/10702/13847
- จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ, ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน, พัฒนาวดี พัฒนถาบุตร, กันยารัตน์ รัชชชัยเจริญยิ่ง และณฤญา ยางธิสาร. (2564). *โครงการความชุกและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารเสพติดมากกว่าหนึ่งชนิด ร่วมกันในวันเดียวกันของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในเขตภาคเหนือ*. ค้นจาก <https://cads.in.th/cads/media/upload/1622083939- ความชุกและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารเสพติด.pdf>
- พนม กุณาวงศ์ และภาคย์ ชูชื่น. (2557). *ระดับการยอมรับของลูก้าต่อการประชาสัมพันธ์ของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ค้นจาก <http://cmuir.cmu.ac.th/handle/6653943832/39966>
- พระราชบัญญัติ ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560. ราชกิจจานุเบกษา. สืบค้นจาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/039/27.PDF>
- พรธมลพร สิวโรจน์, บุญรัตน์ โง้วตระกูล และคาริกา กุลแก้ว. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ข่อยวัยรุ่นนอกระบบการศึกษา และผลการพัฒนาโปรแกรมการปรับความคิดและพฤติกรรมเพื่อลดการสูบบุหรี่. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 37(4), 75-91*. ค้นจาก http://utcc2.utcc.ac.th/utccjournal/374/75_91.pdf
- ไทยทีทีเอส. (2562). *WHO เผยบุหรี่คร่าชีวิตทั่วโลก 8 ล้านคนต่อปี*. ค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/280471>
- ธชาพิมพ์ อานพินิจนันท์. (2561). *การสื่อสารเพื่อเสริมสร้างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และความตั้งใจที่มีผลต่อพฤติกรรมกรงดสูบบุหรี่ของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ค้นจาก <http://dspace.bu.ac.th/handle/123456789/3509>
- เริงฤดี ปธานวนิช. (2562). *สธ.เผยคนตายเพราะบุหรี่ทุก 4 วิช-เยาวชน10%เป็นนักสูบ*. ค้นจาก <https://www.tnnthailand.com/news/social/8627/>
- สำนักควบคุมการบริโภครยาสูบ กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข. (2559). *แผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ พ.ศ. 2559 – 2562*. สืบค้นจาก http://e-lib.ddc.moph.go.th/pdf/material_415/material_415.pdf

- อภิชาติเชื้อสีดา และประสิทธิ์ ธีระพันธ์. (2551). พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนจำหน่ายอาหารเรือ และการตอบสนอง
 ต่อนโยบายการควบคุมการบริโภคยาสูบของกองทัพเรือในโรงเรียนจำหน่ายอาหารเรือ. (วิทยานิพนธ์
 ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขารณสุขศาสตร์)). มหาวิทยาลัยมหิดล. ค้นจาก
<https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/207413>
- อัจฉราวรรณ สร้อยทอง. (2542). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศา
 สตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาวิทยาการระบาด)). มหาวิทยาลัยมหิดล. ค้นจาก
<https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/90768>
- Aggarwal อ้างถึงใน พรณพพร ลีวีโรจน์ อรวรรณ คุณสนอง และเกสร ศรีอุทิส.(2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อ
 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ และผลการพัฒนาโปรแกรมการปรับความคิดและพฤติกรรม เพื่อลดการสูบ
 บุหรี่ในวัยรุ่นนอกระบบการศึกษา.สืบค้นจาก
[http://www.trc.or.th/trcresearch/pdffiles/ART%2012/cat12%20\(5\).pdf](http://www.trc.or.th/trcresearch/pdffiles/ART%2012/cat12%20(5).pdf)
- Chermerhorn, H. & Osborn. (1994). ใน Coure Hero. (ม.ป.ป.). *Week 4 ค่านิยม ทักษะคิดและความพอใจใน
 งาน.pdf*. ค้นจาก
<https://www.coursehero.com/file/39079882/Week-4-ค่านิยม-ทักษะคิด-และความพอใจในงานpdf/>
- Christakis NA & Fowler JH. (2008). The collective dynamics of smoking in a large social network. *The New England journal of
 medicine*, 358(21), 2249–2258.
- Daly, M., Delaney, L. & Baumeister, R.F. (2015). Self-control, future orientation, smoking, and the impact of Dutch tobacco control
 measures. *Addictive Behaviors Reports*, 1, 89-96.
- Heckman, B. W., MacQueen, D. A., Marquinez, N. S., MacKillop, J., Bickel, W. K., & Brandon, T. H. (2017). Self-control
 depletion and nicotine deprivation as precipitants of smoking cessation failure: A human laboratory model. *J
 Consult Clin Psychol*, 85(4), 381-396. Retrieved from <https://psycnet.apa.org/record/2017-12488-007>.
- Michael Daly , Liam Delaney and Roy F. Baumeister. (2015). *Self-control, future orientation, smoking, and the impact of Dutch
 tobacco control measures*. Retrieved from
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2352853215000280>
- Shuaizhang Feng .(2004). *Rationality and self-control: the implications for smoking cessation* . Retrieved from
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S105353704000678>
- Susan J.Currya, LouisGrothausa & Colleen McBridea .(1998). *Reasons for quitting: Intrinsic and extrinsic motivation for smoking
 cessation in a population-based sample of smokers*. Retrieved from
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0306460397000592>

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระในระดับปริญญาโท สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อมูลที่ได้จะใช้เพื่อการศึกษาทางวิชาการเท่านั้น จะไม่มีการเก็บข้อมูลที่จะสามารถระบุหรือเปิดเผยตัวตนของท่านแก่สาธารณชน ขอเน้นว่าคำตอบ ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของคุณ ซึ่งคำตอบต่าง ๆ ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ขอความร่วมมือจากทุกท่านตอบแบบสอบถามทุกข้ออย่างตรงตามความเป็นจริง และขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน (มี 4 หน้า) ผู้ที่สอบนุหรีกรูณาตอบคำถามทั้งหมด 3 ส่วน แต่สำหรับผู้ที่ไม่ได้สอบนุหรีกรูณาตอบคำถามเฉพาะส่วนที่ 1 และ 2 เท่านั้นกรูณาอ่านอย่างละเอียดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพื่อข้อมูลที่ถูกต้อง

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไป

1. อายุ..... ปี
2. ระดับการศึกษาสูงสุดปัจจุบัน
  - (1) ต่ำกว่า ม.3 (ระบุ) ..... (2) ม.3   (3) ม.6/ปวช.
  - (4) อนุปริญญา/ปวส   (5) ปริญญาตรี (6) สูงกว่าปริญญาตรี(ระบุ).....
3. สถานภาพ
  - (1) โสด   (2) สมรส   (3) หย่าร้าง/หม้าย/แยกทางกันอยู่
4. ท่านมีรายได้ .....บาท/เดือน (กรูณาระบุ)
5. ท่านมีค่าใช้จ่าย .....บาท/เดือน (กรูณาระบุ)
6. ท่านมี พ่อ แม่ พี่ น้อง ภรรยา ลูก ที่อยู่ในบ้านเดียวกันสอบนุหรีหรือไม่
  - (0) ไม่มี   (1) มี
7. ท่านมีเพื่อนที่สนิทที่สุดสอบนุหรีหรือไม่ (เพื่อนที่สนิทที่สุดอาจมีมากกว่า 1 คน)
  - (0) ไม่มี   (1) มี
8. คุณมีโรคประจำตัวหรือไม่ (โรคประจำตัวตามที่แพทย์ระบุ)
  - (0) ไม่มี   (1) มี (โปรดระบุชื่อโรค).....
- 9.การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา

- (0) ไม่ดื่ม
- (1) ดื่ม โดยดื่มเฉลี่ย ..... ครั้ง/เดือน ระยะเวลาที่ดื่ม .....ปี
- (2) เคยดื่มแต่เลิกแล้ว

10. การสูบบุหรี่

- (0) ไม่สูบ (1) สูบ
- (2) เคยสูบแต่เลิกแล้ว เป็นเวลานาน.....ปี

ส่วนที่ 2 การควบคุมตนเอง

คำถามส่วนที่ 2.2

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้ในระดับใด ทั้งนี้ ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความคิดเห็นของคุณตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย X ในช่องที่คุณต้องการให้คะแนน ระหว่าง 1 – 5 โดย 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อ ที่	ข้อความ	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2	3	4	5 เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ฉันเป็นคนที่สามารถต้านทานสิ่งชั่วร้ายใจได้ดี					
2	ฉันมีความยากลำบากในการเลิกนิสัยที่ไม่ดี					
3	ฉันเป็นคนขี้เกียจ					
4	ฉันมักพูดเรื่องที่ไม่เหมาะสม					
5	ฉันทำบางเรื่องที่ส่งผลเสียต่อตัวเอง หากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่สนุก					
6	ฉันจะปฏิเสธเรื่องที่จะส่งผลเสียกับตัวเอง					
7	ฉันปรารถนาให้ตัวเองมีวินัยกับตนเองมากกว่านี้					
8	คนอื่นมักพูดว่าฉันเป็นคนที่มิวินัยค่อนข้างเคร่งครัดกับตัวเอง					
9	ความเพลิดเพลินและความสนุกบางครั้งส่งผลให้ฉันทำงานไม่เสร็จ					
10	ฉันมีปัญหาเรื่องการจดจ่อกับเรื่องบางเรื่อง					
11	ฉันสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในระยะยาว					

ข้อ ที่	ข้อความ	1 ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	2	3	4	5 เห็นด้วย อย่างยิ่ง
12	บางครั้งฉันไม่สามารถหยุดตัวเองให้ทำบางสิ่งได้ แม้จะรู้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ผิด					
13	บ่อยครั้ง ฉันมักตัดสินใจเลือกทางเลือกโดยไม่ได้ พิจารณาทางเลือกต่างๆ อย่างถี่ถ้วน					
14	ฉันประสบกับความยากลำบากในการเริ่มทำงาน ต่างๆ					
15	ฉันสามารถจัดการภารกิจที่ต้องทำได้ใน ทันทีทันใด					
16	ฉันประสบกับความยากลำบากในการเริ่มทำงาน					
17	ฉันมักจะเลื่อนการตัดสินใจออกไป					
18	ฉันมักเริ่มงานทันที					
19	ฉันต้องการอะไรมาผลักดันในการเริ่มต้นสิ่ง ต่างๆ					
20	ฉันมักสามารถทำได้ตามแผนที่ตั้งไว้					

ส่วนที่ 3 ลักษณะพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่

ตอบเฉพาะคนที่สูบบุหรี่

1. ท่านสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุกี่ปี..... ปี (กรุณาระบุ)
2. ท่านมีค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่.....บาท/เดือน
3. ท่านสูบบุหรี่.....มวน/เดือน
4. ท่านสูบบุหรี่มานาน..... ปี
5. ท่านซื้อบุหรี่..... บาท/ซอง (กรุณาระบุ)
6. ท่านสูบบุหรี่ครั้งแรก เพราะสาเหตุใด (ตอบ 1 ข้อที่คิดว่าสำคัญที่สุด)
  - (1) อายากรู้อยากลอง   (2) เข้าสังคม   (3) เพื่อนชักชวน
  - (4) สูบแล้วดูเท่โก้เก๋   (5) เลียนแบบดาราดารา (6) แสดงความเป็นชายชาตรี
  - (7) มีความเครียดกังวล   (8) ดึงดูดเพศตรงข้าม (9) เลียนแบบคนในครอบครัว

(10) ไม่รู้ว่าบุหรี่ปิษภัย (11) การยอมรับจากสังคม

(12) ความต้องการส่วนตัว อื่นๆ (ระบุ).....

7. ท่านมักจะสูบบุหรี่โอการใด ในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา (ตอบเพียง 1 ข้อที่คิดว่าบ่อยที่สุด)

(1) หลังมื้ออาหารทุกมื้อ (2) หลังตื่นนอนและก่อนเข้านอน

(3) เมื่อมีเวลาว่าง (4) เมื่อรู้สึกเครียด และกดดัน

(5) ทุกครั้งที่เห็นคนอื่นสูบบุหรี่ (6) ทุกครั้งที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(7) ก่อนมื้ออาหารทุกมื้อ อื่นๆ (ระบุ).....

5. กรณีที่ท่านต้องการจะ ลด หรือเลิกการสูบบุหรี่ ท่านคิดว่าอะไรคือเหตุผลหลัก (ตอบเพียง 1 ข้อที่เป็นเหตุผลหลัก)

(1) ญาติพี่น้องขอร้อง (2) มีปัญหาด้านสุขภาพ (3) เพื่อครอบครัว

(4) มีผลกระทบต่อรายได้ (5) ไม่มีเหตุผล อยากรเลิกเอง

อื่นๆ (ระบุ).....

6. กรณีที่ท่านต้องการจะ ลด หรือเลิกการสูบบุหรี่ ท่านคิดว่าท่านจะใช้วิธีใดที่คิดว่าจะได้ผลมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ ที่คิดว่าได้ผลมากที่สุด)

(1) หักดิบ (2) ไม่พกบุหรี่ (3) พกบุหรี่ในจำนวนที่จำกัด

(4) เคี้ยวหมากฝรั่งหรืออมลูกอม (5) หากิจกรรมอื่นทำ

อื่นๆ (ระบุ) .....

7. ท่านคิดว่าการสูบบุหรี่ของท่าน จะส่งผลกระทบต่อคนรอบข้างใช่หรือไม่

(0) ไม่ใช่ (1) ใช่

*** ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ***